

כתובתנו באינטרנט - <http://www.ohrshalom.net> דוא"ל - info@ohrshalom.net

ה' תמוז תשס"ו גיליון מספר 96 שנה שנייה העורך - נועם צחור

יציאת שבת / שעון קיץ					פרשת חוקת		כניסת שבת / שעון קיץ				
חברון	י"ם	ת"א	חיפה	ב"ש			חברון	י"ם	ת"א	חיפה	ב"ש
20:31	20:31	20:34	20:35	20:32			19:27	19:13	19:29	19:22	19:30

העלון מוקדש לרפואת אליהו בן אלעזר(עזר) וסמדר דרורה בת דוד - לרפואת מלכה בת פורטוגה - ארנה בת סמדר דרורה לזווג הגון ובריאות נר ה' נשמת אדם				
העלון מוקדש לע"נ מוניה מיכאל בן יוסף ז"ל				
העלון מוקדש לע"נ אלי משנטוב בן מזלטוב ז"ל				
העלון מוקדש לע"נ אברהם בן מזל טוב ז"ל				
העלון מוקדש לברכת עומר בן סיגל רפאל חגאג' בן אורלי רותית בת רשל זש"ק שירה שירין בת רוחמה טל לזש"ק שלומי בן דליה זזוגתו שרון בת שרה לזש"ק				
העלון מוקדש לרפואת אלון בן יפה יהונתן בן ברכה שרון בת שרה שירה שירין בת רוחמה טל שמחה נתנאל בן מרים				

מאורות הפרשה "כל ת"ח שאינו נוקם ונוטר כנחש"

ויאמר יהוה אל-משה, עשה לך שרף, ושים אותו, על-נס; והיה, כל-הנשוח, וראה אותו, וחי. [במדבר, כ"א]

ויש להבין הנה מצינו אצל יוסף שנאמר בו "ויראו אותו מרחוק ויתנכלו אותו..". [בראשית, ל"ז] מדוע כפל הכתוב תיבת "אותו" שמרומז על אותו צדיק?

ואיזו שייכות עניין זה לגבי תיבת "נחש" שבפרשתנו "ויעש משה נחש נחשת, וישמהו על-הנס; והיה, אם נשך הנחש את-איש והביט אל נחש הנחשת, וחי" [במדבר, שם] שהרי די לומר "אותו".

"ושים על נס" וכתוב שהנחש היה ערום, ואיזו ערמומיות של הנחש כשהוא נושך?

הנה מצינו בגמרא [יומא, כ"ב] "כל ת"ח שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו ת"ח" קשה להבנה, משום שאחר כל המעלות שצריך להיות לתלמיד חכם שיהיה בקי במשנה ובגמרא בספרא ובספרי ושימש תלמיד חכם, אחר כל זה צריך שיהיה נוקם ונוטר כנחש?

אלא יש לומר, שערמת הנחש הוא כשנושך את האדם, והאדם אינו מרגיש בנשיכתו תיכף, כשם שהוא מפתה את האדם לעבירה רח"ל, מחליק אליו בעיניו עד שסובר שעושה מצווה, והצדיק הרופא המומחה צריך תיכף ומיד כשרואה את האדם הנשוח רח"ל, לשרש אחר עצת היצר ולרפאות אותו מחלאת נפשו רח"ל, בעוד שאין האדם מרגיש בנשיכתו.

וזהו כוונת הנאמר בתלמוד [יומא, שם] "כל ת"ח שאינו נוקם ונוטר כנחש" לשון חשבון ונוטר לשון שמירה, ושומר את עצמו בעוד שאין האדם מרגיש בנשיכת הנחש ובפתותו, כנחש שנושך את האדם ואינו מרגיש הרי אין הוא ת"ח.

וזהו פירוש מה שנאמר בפרשה "עשה לך שרף" היינו צדיק שהגביה אותו את הצדיק במעלה גדולה ורמה. והיה כל הנשוח ע"י פיתויי היצר וראה אותו היינו כשיראה הצדיק את האדם הנשוח בעוד שאין הנשוח מרגיש תיכף ומיד וחי, ירפא אותו וישמור אותו.

ומה שנאמר ביוסף "צדיק יסוד עולם" ב' פעמים "אותו" הם כנגד ב' פעמים "נחש" שעליהם אמר הכתוב "וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים" ששורפים בארס שבפיהם, היינו שפיו ולבו אינם שווים, שחשדו אחי יוסף בצדיק שמוציא את דיבתם רעה, והוא שנאמר בו "אותו" "אותו" היינו ב' פעמים, שרומז על נחש שרף.

מאורח האידיאל – האסון יוצר פנאי, הזעזוע מנתץ את השגרה

לדבר זה יש גורמים אחדים, שכוחם יפה בכל עת: גורמים השייכים, כנראה, לאופיו של האדם באשר הוא. הסיבה הפשוטה ביותר לכך שבני אדם אינם עושים את חשבון נפשם הריהי, לכאורה, קטנונית וטריוויאלית - אין להם פנאי לכך.

ויש לדייק: פנאי, לאו דווקא זמן. שהרי חשבון נפש, למרות שהוא עשוי לעתים להיות נושא סבוך הדורש זמן רב ועיסוק מעמיק, אינו בהכרח כזה. חשבון נפש עשוי שייערך בקצרה ובמהירות.

וכבר אמרו כמה חכמים, במעין הלצה, כי ככל שאדם פרטי (וכמוהו גם אומה שלמה) נוהגים בדרך טובה יותר וראויה יותר, ככל שהרמה הכללית גבוהה יותר - קשה ומסובך יותר לערוך חשבון נפש.

ואילו כאשר הדברים גלויים וברורים - אין צורך באריכות יתרה או בהעמקה רבה כדי לגלות, לפחות על פני השטח, דברים הראויים לחשבון שכזה. אולם בדרך כלל אין לאנשים פנאי - משמע: פסק-זמן ראוי - כדי לעשות בו חשבון, כדי להגיע לידי סיכום (ואפילו ארעי) של המצב שבו הם מצויים.

ברגיל שקועים בני אדם בעיסוקיהם, איש איש בענייניו, ובתוך שטף העשייה והפעולה אין הזדמנות להגיע לנקודה של הפסקה, לנקודה שבה אפשר לעמוד ולתהות על דברים, ולערוך מאזן כלשהו.

משום כך, כל אסון, בהיותו עצירה של השטף, מביא לידי הפסקה במהלך החיים הסדיר. הפסקה שכזו נותנת את השהות להתבונן ולחשב דברים.

גורם משפיע אחר הוא הזעזוע, הטלטלה האוחזת בפרט או בכלל בשעת פורענות. המהלך הרגיל של כל אורח חיים, כולל בתוכו מרכיב יסודי - השגרה. השגרה המונעת את האדם מהתבוננות חדשה במצב הדברים. אנשים מתרגלים, לא רק לדברים טובים, אלא אף לדברים שאינם בעיניהם מן המובחר.

כבר אמרו חז"ל: עבר אדם עבירה ושנה בה - נעשית לו כהיתר (ראה יומא פו). גם כשאדם יודע שהוא עובר עבירה, הרי כשעושים אותה עבירה פעמים אחדות - גם היא נעשית חלק משיגרת החיים, ושוב אין שמים אליה לב. הזעזוע, הוא המוציא את האדם מן השגרה, ומעניק לו, משום כך, אפשרות לחזור ולראות (או לחזור ולבחון) דברים מחדש.

חשבון-נפש הוא בדיקה-מחדש של דברים. הבדיקה מיועדת לחזור ולבחון, לחזור ולבדוק, ובעיקר: לגלות טעויות. אולם, אין זה מדרכו של אדם לשוב על היותו נמצא טועה ושוגה: אין אדם שמח להימצא בלתי צודק.

ועל כן, הוא מקיים בתוך עצמו אמצעים שונים, המסייעים לו שלא להודות בטעות ובשגיאה. אסון ופורענות מכל סוג הם כרגיל מאותם דברים הכופים על המעורב בהם להודות בטעות, להכיר שלא הכול היה כשורה.

ודאי, התבוננות ראויה עשויה לגלות בהקדם, הרבה לפני האסון, כי אין הדברים מתנהלים כפי שהיה ראוי להם להתנהל - וכי יש צורך בשינוי. אולם התבוננות כזו אינה מצויה, ואף אינה רצויה לרוב בני אדם...

משום כך, רק כאשר מגיעים הדברים לשלב שאין בו עוד אפשרות להכחיש את הדברים - מגיעה שעת אמת; שעה שבה אדם מודה על-כורחו שלא נהג כראוי, כפי שהיה צריך לנהוג.

מאורח הסיפור הגסידי – השתיקה ככלי מוזיק.

חסידים מספרים כי איש אחד קיבל על עצמו את ניסיון השתיקה, ולא דיבר כלום במשך שלוש שנים חוץ מדברי תורה ותפילה. שלח היהודי הקדוש מפשיסחה לקרוא לו, וכך אמר לו: "אברך, מה זה שאיני שומע שום דיבור ממך בעולם האמת?" "רבי", הצטדק האברך, "למה לי לדבר דברי הבל? האם לא טוב יותר ללמוד ולהתפלל בלבד?" השיב היהודי הקדוש: "דע לך שממך עצמך אין שום דיבור בא בעולם האמת. מי שלומד ומתפלל בלבד ממית את דיבורו של עצמו. שמה תאמר לדבר דברי הבל? לא, אפשר לומר כל דבר שהוא כדבר הבל, ואפשר לומר כל דבר שהוא כדבר אמת. ועתה, בוא אלי אחרי ערבית ואלמדך לדבר". ישבו השניים יחד כל הלילה, וכשבא הבוקר הגיע זמן הלימוד לקצו

מאורח מנהגי רבאנין – זימון וברכת המזון.

- א. כוס של ברכה היו מקבלים בשתי ידי משתי ידי זולתו.
- ב. בברכת זימון בעשרה אמרו נברך אלהינו [ולא לאלהינו]
- ג. המברך לא היה עונה אמן אחרי ברכת המסובין שברכו ברוך אלהינו.
- ד. גם המסובין לא היו עונים אמן אחרי ברכת המזמן שסיים ברוך אלהינו.
- ה. לפני התחלת ברכת המזון לא אמרו ב"ה וב"ש. [לא ביחיד, לא בשלשה, ולא בעשרה]
- ו. את הברכה הראשונה היו מסיימים "לכל בריותיו אשר ברא בא"י הזן את הכל. [ולא אמרו פותח את ידך וכו']
- ז. לפני "ובנה ירושלים" היו מוסיפים "ומלכות דוד משיחך תחזיר למקומה בימינו".
- ח. והיו מסיימים "בונה ברחמיו ירושלים אמן.
- ט. בברכה רביעית היו אומרים "והמטיב לכל אל בכל יום ויום הוא הטיב לנו הוא מטיב לנו הוא ייטיב לנו"
- י. אחר "אל יחסרנו" אמרו אמן.
- יא. בשבת ויר"ט אמרו רק עד "לעולם אל יחסרנו"
- יב. בשבת אמרו: הרחמן הוא ינחילנו יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים.
- יג. ביר"ט ובר"ה אמרו הרחמן של אותם ימים.
- יד. עשה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן.

עאורות "היכל הברכה" – "ונתן מימיו"

"קח את-המטה, והקהל את-העדה אתה וְאֶהְרֹן אֶחִיךָ, וְדַבַּרְתֶּם אֶל-הַסֵּלַע לְעִינֵיהֶם, וְנָתַן מִימֵיו וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מִים מִן-הַסֵּלַע, וְהִשְׁקִיתָ אֶת-הָעֵדָה וְאֶת-בְּעֵינֵיהֶם" [במדבר, כ]

ואמר רבנו סבא קדישא מהרי"א זצוק"ל וז"ל: "..... הם אבני שיש טהור ושם אל תאמרו מים מים, כי הוא רוחני נעלם מאוד, ושביליך יוד ונתיב עומק יוד, אבל עכ"פ ישיגו ויראו את אורות צחצחות אלו בעיניהם, ואח"כ "והוצאת להם מים" תחתונים של יסודות יוסף בנימין, וזהו "להם מים מן הסלע" ולא ביאר אם בהכאה אם לא.

ומסתמא בהכאה אחר התגלות הדעת עליון בראיה ממש, ויתעלה המלכות עד שם יחזרו למדרגתם ליחוד התחתון שכבר יהיה ג"כ בתכלית הטוב, ולכן באמת אף שם לא יצטרך להכאה לפי האמת אלא יצאו ויתפשטו מים רבים שיתגשמו עד עשיה "ותשת העדה ובעירם" וכשמקשרין המלכות הנקראת אני באין עליון מתבטלין כל הגזרות ונעשין בריה חדשה ולב חדש, כמו שיהיה בימות המשיח ב"ב, ובאמת היה כאן צער גדול חסרון מים לשתות.

ושמעתי ממורי כי כח הפועל בנפעל ובריאות עולם כולו כהדין קמצא דלבושא מנה ובה, ובכל מיני צער והתכסות והסתרות, אור א"ס יש שם ניצוץ אלהות קדוש ממנו יתברך אלא שהוא מלובש בתוך כמה לבושים, וכאשר יתן לב להבין שגם כאן הוא יתברך ממש אתו עמו אף שאינו מרגיש כלל חיות אלהות אעפ"כ יאמין וידע באמונה שלימה ובידיעה ברורה שגם כאן אתו עמו ממש השם יתברך ואז הוסר מלבוש ונתבטל הצער באמונה שלימה שהכל אורו יתברך בטלין כל המחיצות ונעשה יחוד קבה"ו.

כי מצדו יתברך אלהים דין קשה הוא עצמו ממש הויה אחדות אחד שוה בשוה פב"פ בטלין לגבי אור א"ס, והוא קשיר להון ומייחד להון אלא שע"י עוונה נעשה מצדנו כביכול ופירוד מרגישין צער ממדת הדין וחיות ושמחה ממדת הרחמים אבל כשהוסר הלבוש ע"י אמונה שלימה אף שהוא בקטנות וצער עד שכמעט טועם טעם מיתה ויאמין ששם ממש אלופו של עולם עמו, ובזה יוסר הצער ונעשה בעצמו רחמים וברכות וחיות ורואה שאין שום רע בעולם.

כי גם הנחש והקטנות ומדת דין תקיף מוכן לכל טוב "וינקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור" והכל באמונה שלימה נעשה היחוד והכל חיות ואור א"ס אחד יחיד ומיוחד וכשמסדר שבחו של מקום ש"מלא כל הארץ כבודו" ממש והכל אחדות אחד אזי באמונה שלימה מדריגה הקטנה הוא עצמו המדריגה הגדולה ב"ה וב"ש חי וקיים לעד.

ובזה יחוד רחל פב"פ ע"י כח משה, ומשה יהיה ביכולתו ליכנוס לארץ כי נתייחדו אף מצדנו להיות עלולים וקשורים בכל רגע באחדות אור א"ס. ובזה יובן פלוגתת חז"ל מר אמר לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואח"כ יתפלל כי אם יסדר שבחו באמונה שכל דבור קטן וגדול הכל מציאות השם יתברך, אח"כ יתפלל באותיות לדבק עצמו באור א"ס שבתוך האותיות וימשיך אורו יתברך והשפעתו אחר שהוסר הלבוש והצער ע"י סידור שבח ואמונה ימשיך האור והשפע ע"י תפלה, ומר סובר יתפלל תחלה שיהיה יוכל לבוא לידי אמונה לסדר שבחו של מקום. [עכלה"ק]

פאורות "זוהר חי" – הקדמת ספר הזוהר – דף א ע"א. [המשך]

והוא עניין

הנצחיים עדיין לא הוצרכו והם נצרכים ומדריגה אחר ומדריגה עד שיושלמו ויצוה נשיה ולהיות עם יוד הוה הה סצונלכות הוא נקרא מפש סצה עלמה ודאי שהוא גדול וכולם ולכן כל הצירורים אינם כתקנים אלף על ידי שם צ"ן נפשה שהוצרר והוא מוצחר הטוב לערך אותו העולם והרי הצנת ונה הוא צ"ן מלה צרכות ונה הוא מ"כ ושם צ"ן קיים לעולם שם כי הוא עלמות נפש העולכות אך מ"כ מתחדשים בכל יום ומתצדיקין ואין צירור של יום דומה לשל חצירו אלף אותו הצ"ן הוא שורש לכל הצירורים והוא מה שכבר נחצרר הוא לתכלית הטוב ולכן על ידו עולין כולם וזה שם צ"ן שהוא מוצחר הטוב שכבר נחצרר לערך אותו הצמיכה שהוא ונלכות לתכלית הטוב והוא סוד מלה צרכות שנותנין לכל נפש ונפש צמיכות עו"ר צ"ן שנעשה אלף הנפש צמיכות כחנת אור זיו השכיכה נקודת יהדות חלק אלף שיש בכל נפש מישראל שאין זו שום פגם אלף הוא כולו טוב ועל ידו נותן כח נכפש להקיר הרע ולצרר ולהעלות כל חלקיה ונן הרע לטוב להחזיר הגבורות של שם צ"ן והצורדין לתכלית הטוב וכל הצורדין עולין וטוב לטוב עד שנגיען לתכלית הטוב וזה הצ"ן הארץ שהוא טוב רחמי דעתיק לית שואלף צהאי עתיקא כולף יוניכא כי הגבורות של הצורדין של שם צ"ן שם הם טוב גמור זכרים ונשפיעין כל טוב וכן הוא בכל עולם לתלצט צוואני דדכורא ונעשין יקוד זכר ונשפיע כל טוב כל אחד לפי ערכו עד שגם צאדס הגשמי יכול להפוך הילר הרע ואש לנהג לתורה ולדציקות ולחור הוולות ולחיות אלהות עד שנעשה ונלך קדוש ילר טוב כולף יוניכא וכשנסקיר כל הרע נעשה טוב ונקרא חסיד כולו חסד כולו יונין וזהו עלמו צמיכות חונש ישועות חונש גבורות חונש תרעין וכוס של צרכה כיצנת על ידי גבורות נוקצין חונש עלין תקיפין שהם גבורות נוקצין ואח"כ כשנעשין ונחצרדין ונעשין נפשה חונש כולו טוב ונכ"ש כשעולין לרחמי דעתיק נעשין הם עלמו זכרים חסידים ונשפיעין כל טוב וכאמר הוסיעה יוניך ותושע לו יונינו והצן היעצ ונייין החכמה :

מ"צ ש"ס צצכיה ושם צצכיה זי"ן שנות סצה מ"צ אותיות ועם זין שנות עלמן הרי מ"ט ויש קער כו"ן הכולל כל המ"ט והוא כתר עליון סצה ואינו חלק קער פרטי כי הרי כולל כל המ"ט קערים כולם ועיין צליקוטי ישעיה כי חסד אל כל היום וצ"פ חלק למוד עולה ש"ע סוד תולע שהוא חסדים אף שהוא אדום צקוד גבורות דלצא סצאו ציקוד דלמא ונעשו כחן חסדים דלמא ותולע אצגית"ן חסד הראקון וחסדים יש צהם שני צמיכות אס צצמיכות הונחפשטין שיש צהם דין ולא כן צצמיכות החסדים אשר ככללין ציקוד דלמא שהוא השורש של הונחפשטין הוא יונא דלזיל עם כולו יונין אור הונחיר וסקוף עולם ועד קופו אלהא דנחיר ענכי כי כללות זה אינו נשתנה אף צהתפשות וכבר צחרנו לך שאין שום קפע יורד אלף צהונשך החסד והטעם הוא כי כל מ"כ ספע הם נשתנין צרדתן לנטה נש"כ צצמיכות החסד שהוא אור קדמאח מנחיר וסקוף עולם ועד קופו ואינו נשתעצה ונחיש כמו וכל כך אורו גדול לנטה כמו למעלה וכל מ"כ ספע לריכין להתלצט צו ולירד לנטה והענין כל גבורות וילר וכל חינוס אש לתורה וליחודים וש"ע נהרין הכל ונצורדי שם צ"ן וכל חסדים ונפרטוף ונ"ה החדש מלך הדר ועיין צע"ח קער הנקירה כבר ידעת שיש גבורות חסדים ונותן צקוד הזיג ולכן נקרא צן ולא צת ונקרא רוחא קדמאח כי הוא ונ הצירור שנתצרר ונ העולכים ללורך חיותה של העולכות ציקוד שלה ונקרא נפשה וכיון שנמשך ונ הצירור והוא שורש המוצחר וכל הצורדין של העולכים של צמיכות ונלכות עלמה ושארית הצירורין הם טעדיין לא הוצרכו והוא חלקי נשמות ונלכאים וכל הנצחיים כי לא הוצרכו עדיין אלף צמיכות חלקי י"ס שצבל עולם אצ"ע אך שאר כל